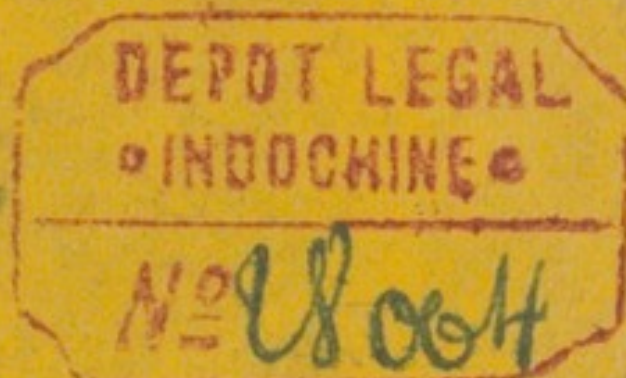

CON *lưu 42* chuột mù

của BÙI - HIỀN

*Dépôt légal
Certifié exact tirage
quatre mille cinq cent
exemplaires
L'éditeur*

Hà Nội

*16° Indoch.
Pieu 910*

Sách HOA-MAI số 15
Cộng-Lực Hanoi xuất-bản-0\$10

CON

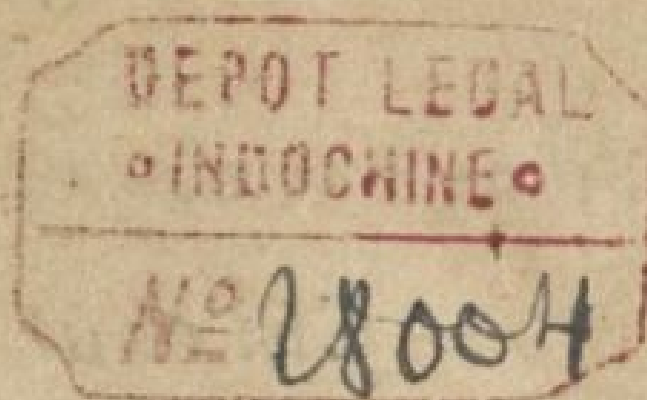
chunot man

CHU BUI-HIEN

1904

SHAH HOA-MAI 25 15

Qing-Li Hanoi 1904-1905

CON CHUỘT MÙ

của BÙI-HIỆN

— Ông ơi ! nằm ngửa ra đi. Chúng cháu muốn chơi trò kéo co.

Ông chuột vừa thiu thiu, tỉnh giấc và đáp :

— Chúng bay cứ làm tội ông thôi. Để ông ngủ một tí.

Nhưng bầy chuột í hơn không chịu. Chúng cứ eo sèo bên tai ông. Một đứa rúc dưới bụng ông dùng mõm cù. Ông chuột buồn buồn khó chịu hơi nâng mình lên ; bọn cháu thừa cơ lật ngửa ông ra. Ông khua bốn chân trong không khí rền rĩ :

— Ồi giời ơi ! chúng giết tôi.

Bốn thằng cháu chuột kệ lời than vãn, cắn lấy những đầu chân của ông, đoạn thi nhau kéo. Ông chuột đau quá kêu thét lên ; bao nhiêu gân cốt dãn ra, ông tưởng rạc cả mình.

Bọn trẻ vẫn hò nhau kéo. Khi mệt lử chúng mới nhả ra, cười vui thích và chạy đi chỗ khác chơi.

SÁCH HOA MAI

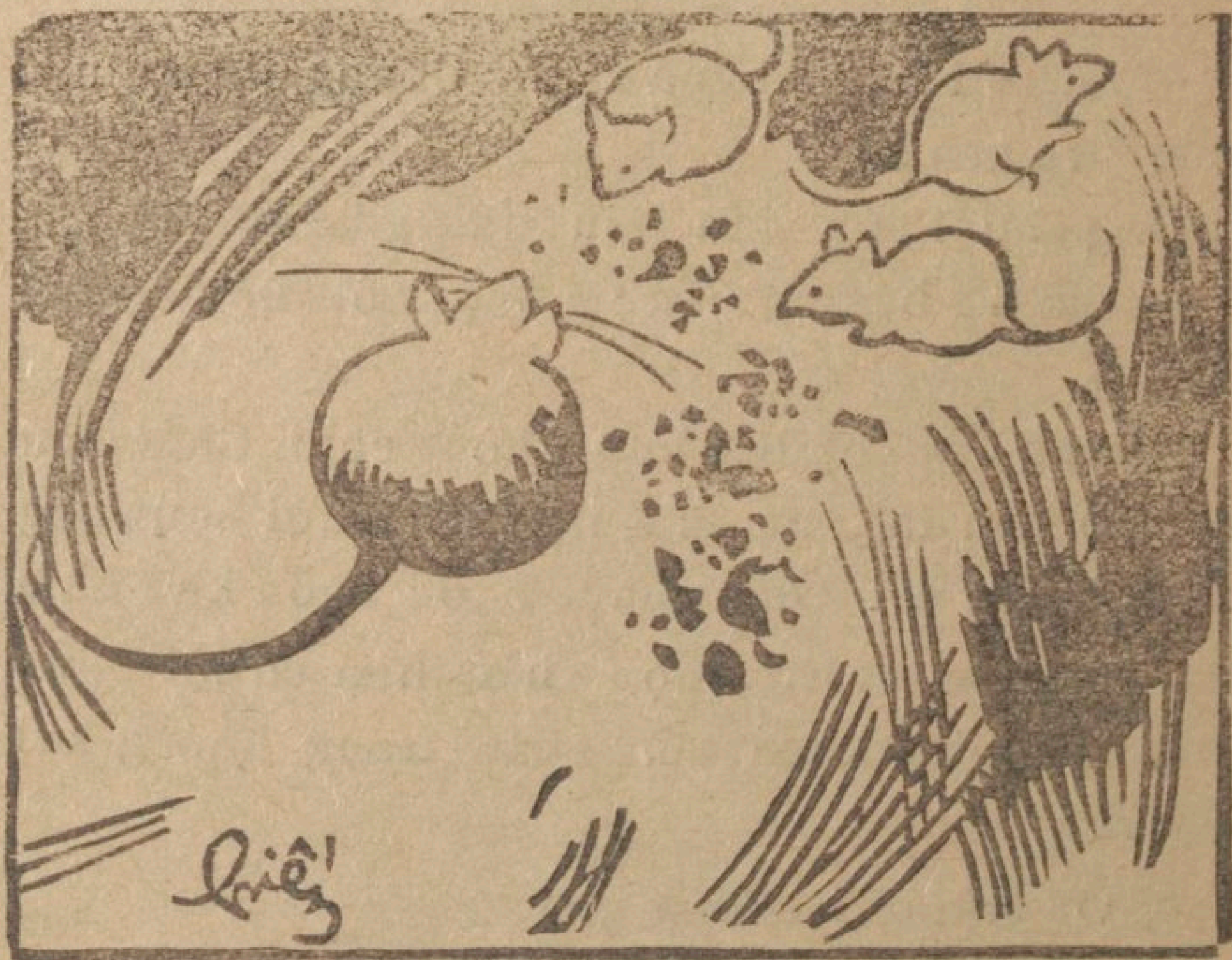
Tiếng hát của chúng còn vang đưa lại :

Chi chút chi choe !

Cái mồm tè bè :

Ồi ! anh Chù thối.

Chi chút chi chanh !

Thân vóc to kềnh :

Chao ôi ! ông Cống !

Chi chút chi chươi !

Loắt choắt buồn cười :

Cái đồ ranh Nhắt.

Chi chút chi chu !

Có mắt mà mù :

A, ông chúng tớ !

Hát xong câu cuối, chúng cười rúc rích rồi chạy đi chơi xa nữa.

Ông chuột nằm ngửa thở hổn hển. Ở bụng, cái đau đớn cũ lại nổi dậy hành hạ ông. Lệ nóng hổi ứa ri rỉ làm ướt đôi mắt trong đó ánh sáng đã tắt từ lâu rồi.

Ông trườn lưng lên vách hang để tự lật sấp. Đoạn ông bò rờ rẫm đó đây.

Chị chuột, con dâu ông, trở về và hỏi :

— Chau dâu cả, ông ?

— Chúng chạy đi chơi dâu đây ấy mà.

Chị chuột lăm bằm, nhưng đủ cho ông nghe :

— Chỉ được cái ăn no nằm dài, chả nên tích sự gì. Co một việc trông coi con nít cũng không xong.

Ông nín lặng.

...

Nào ông có phải thuộc cái nòi chỉ biết ăn hại. Ông đã có một thời niên thiếu hùng cường, một thời ngang dọc tung hoành... khắp các xóm nhà. Ông vẫn cần mẫn, mỗi đêm không quên trời nức

trời lạnh, lăn mò từ thạp gạo cho đến chạn đồ ăn. Có một sức mạnh khác thường trong những gân cốt nở nang, ông có thể nâng nổi cả một nắp gỗ dày dầy thạp, hoặc dịch hẳn cái bát chiết yêu úp trên một đĩa thịt. Ông lại lanh lẹ, khéo léo, thường khi đùa với chúng bạn và nghe lời chúng thách đố, ông leo một cái giây ngang bằng hai chân sau, để mình treo thong; ai nấy đều phục tài.

Hồi đó, bà chuột còn sống. Hai vợ chồng làm ăn ky cóp, cốt để nuôi năm đứa con thơ. Chúng lớn dần, rồi, quên rất mau công cha nghĩa mẹ, bỏ đi lập chốn ở riêng.

Trước hết là thằng Cả; cưới vợ rồi, một hôm nó nói :

— Mai chúng con dọn đi; chúng con sang ở bên nhà ông Bá để kiếm ăn hơn.

Ông chuột ngo ngác; bà thì oà khóc, năn nỉ con ở lại. Nhưng thằng Cả vốn đã nghe vợ xúi dục rồi, khẳng khẳng một mực ra đi.

Bọn thằng Hai, thằng Ba cũng lần lượt bắt chước.

Thằng Tư vốn tính bông lông; ngay từ hồi còn trẻ thơ, nó đã năng vắng nhà, đi lêu lổng với những túi chuột con du thủ du thực hàng phố;

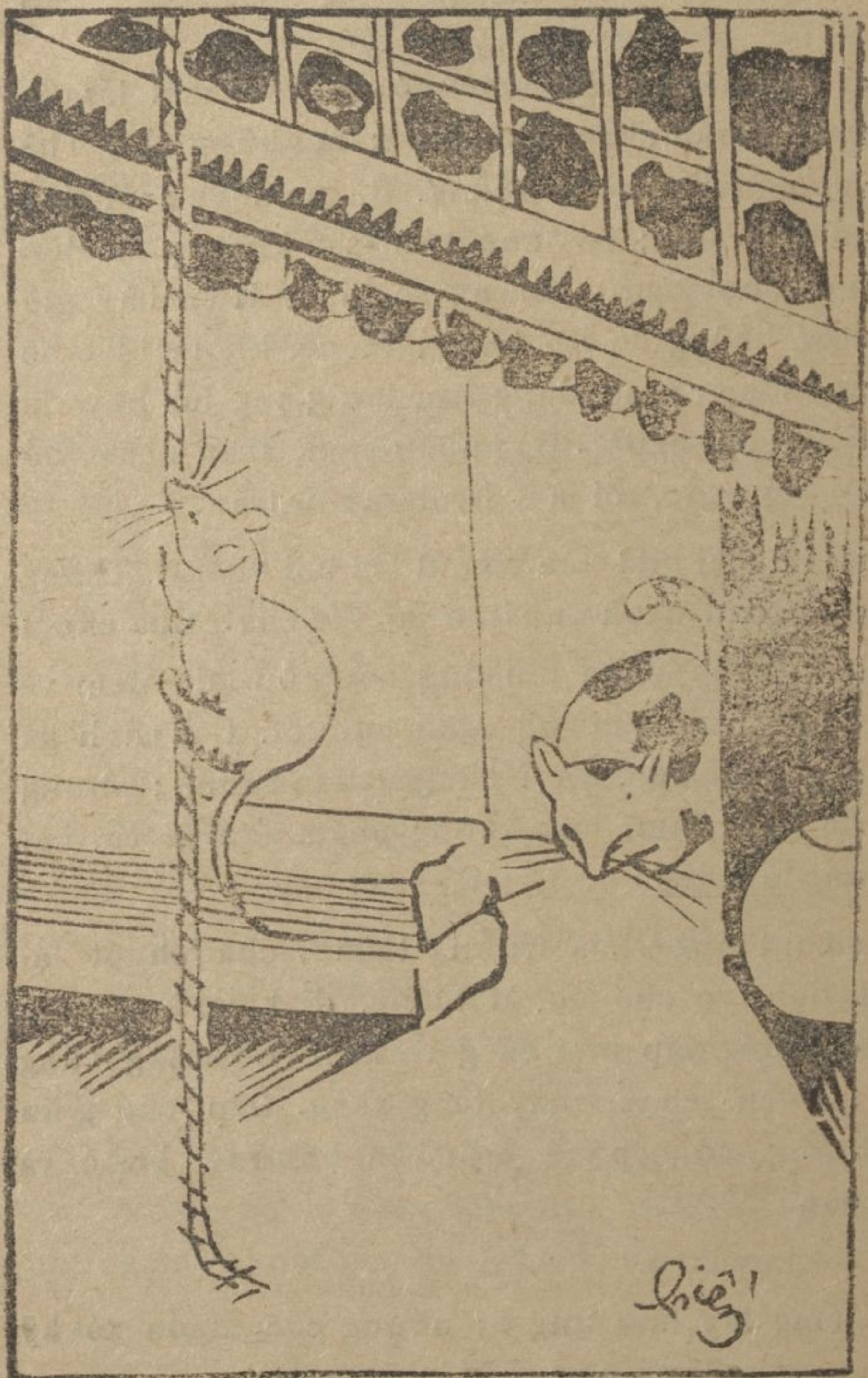
có khi mãi ba bốn hôm mới trở về, mắt lăm-là lăm-lét, râu cháy sém, đầu xám những gio. Thế rồi, một lần nó đi thẳng. Bà mẹ nóng ruột giục chồng đi tìm ; ông chuột sục-sạo khắp phía, hỏi thăm mọi người nhưng vô hiệu. Hiện bây giờ cũng không có tin tức gì về nó, không biết nó chết sống ra sao, đang lưu lạc gang hồ hay đã bỏ xác đất người. Bà buồn phiền, đêm ngày thở dài thở ngắn, rồi là n bệnh mà từ trần.

Bà đẻ lại một đứa con út lên hai tháng. Thằng này ngoan-ngoãn nhất, ở lại với cha. Cha chuột chăm chút, nâng niu đứa con còn lại, đem về cho nó những miếng ngon hạt tốt. Cái cảnh gà sống nuôi con, ngỗng cũng đang thương ; nhưng vốn can đảm, ông không phàn nàn gì cả, nai lưng làm việc.

Khi thằng Út đã trưởng thành, cha chuột lại đi dạm vợ cho nó. Một đêm, đi kiếm ăn, trong bếp, ông gặp một cô gái chuột. Cô trông cũng lanh-lẹn, chạy nhảy lảng xảng. Gặp ông giữa đường, cô nép về một bên nhường bước và chào

— Lạy cụ ạ.

Ông lấy làm ưng ý ; nhưng còn muốn xét kỹ hơn, ông lấy giọng phềm-phào nói :

hiếu!

Mèo đang nhìn chuột làm xiếc trên giây

— Không dám chào cô. Ta vừa suýt bị người họ bắt được ; ta nhanh chân chạy thoát nhưng bị đánh một đòn rất nặng, bây giờ không biết làm thế nào mà lê được về hang đây.

Cô gái đáp :

— Cháu xin sẵn lòng dắt cụ.

Cô chìa đuôi cho ông ngậm rồi thùng-thình bước.

Ông lân-la hỏi :

— Cô người ở đâu ta ?

— Thưa cụ, cháu vốn quê quán mãi bên Nội-diên. Đến đời cha cháu thì dời sang bên này, lập nghiệp tại nhà con mẹ bán bánh giò. Hôm nay cháu lần sang đây một hôm xem thử có dễ làm ăn hơn không.

Dần-dà, ông lại biết rằng cô ta chỉ còn mẹ, và vẫn còn con gái. Ông cười ha-hả mà rằng :

-- Ta có một thằng con út nó đang kiếm vợ đấy. Thực là lương duyên trời định nên mới xui cô sang đây.

Ý chừng bẽn-lẽn, cô gái bỏ chạy một mạch.

Hôm sau cha chuột sửa một lễ nhỏ, cùng anh út sang nhà mẹ bán bánh giò thăm hang cô gái. Ông nói rõ ý định, mẹ cô gọi cô ra hỏi ; cô lại bỏ chạy. Tuy bỏ chạy, nhưng cái

trò con gái lớn, cô lại thập-thò mồm nhìn trộm người chồng tương-lai. Anh Ut then quá cứ rúc vào nách cha.

Ông chuột cười lớn theo thói quen, nói :

— Cô im-lặng tức là ưng-thuận rồi.

Năm hôm sau, đăm cưới cử hành một cách linh-dinh. Hàng xứ tới dự rất đông, họ nhà Tý được đại diện một cách đầy đủ : giữa bọn nhất lau-bau, bọn chủ hôn, mồm dài chua ngoa, những ông Cống đáng đàn anh đạo tẩm thân vạm-vỡ.

Đám dẫn rùng-rùng cất bước lúc trời hoàng hôn. Họ men theo chân tường, đi qua ngõ hẻm rác-rưởi, ai nấy mắt la mảy lét từ ông chủ hôn râu bạc cho đến cô dâu chú rể tung bừng, nhưng họ đến nơi được vô sự.

Trong hang nhà trai, cỗ bàn linh-dinh đã bày sẵn. Trên những đĩa nhỏ la-liệt, làm bằng đốt xương sống của cá, vàng ửng những hạt lúa, thứ lúa nếp rất thơm mà cha chuột đã hi-hại tích trữ lâu nay. Ông lại lấy làm vui thích đãi khách rất nhiều thịt, thịt dạc, thịt mỡ, mà ông đã đánh cắp một cách rất táo gan trong bếp, giữa ban ngày, khi bà chủ vừa quay mặt.

Khách ngáy cả lên, ai nấy ăn xong đều mệt nhoài, vì nặng bụng. Thế mà hai anh hăn vẫn còn khệ nệ kéo ra hai quả chuối rất to, mùi thơm ngọt bay nức hương. Cha chuột nói :

— Xin mời quý khách tráng miệng.

Chú rề, nhân vui chuyện, thuật lại cái thủ đoạn táo-bạo của cha. Buồng chuối bà chủ cất kỹ trong tủ. Cha chuột lò-rò xung quanh từ đầu hôm, trèo, vọt, thăm địa thế, quyết kiếm cho đám tiệc sắp tới một món tráng miệng quý. Ông định cấn gỗ để chui vào; nhưng thứ gỗ rắn quá, ông sợ làm không xong việc trước khi trời sáng. Ông bèn lần tới chỗ thea gài, dùng miệng cố đẩy cho xoay đi. Vừa lúc ấy, nghe động người ta xuống mở cửa tủ soát lại. Làm gan, cha chuột, rất nhẹ-nhàng, chui vào nằm trong tủ : thế là vào lọt. Đợi người kia đi lên nhà rồi, ông tới cấn rặng luôn năm trái. Nhưng khi muốn ra mới là một sự khó-khăn khác. Tìm mãi không thấy phương kế nào để thoát thân, cha chuột chắc lười nói :

— Mặc ! Đành một bữa no-nê đã.

Ăn hết nửa trái chuối rồi, ông nằm ngửa khoèo. Khi trời gần sáng, ông kéo lê hai trái chuối tới cạnh cửa, cấn cuống chuối hai bên mép nằm đợi. Một người vừa mở cửa tủ ông vọt mạnh

xuống đất, chạy như biển, kéo hai trái chuối sên-sét hai bên hông. Người kia kinh ngạc qua không nghĩ đến chuyện đuổi bắt.

Anh Út tiếp :

— Chắc hẳn cái miệng hẳn lúc ấy há tròn như quả trứng.

Cha chuột nói :

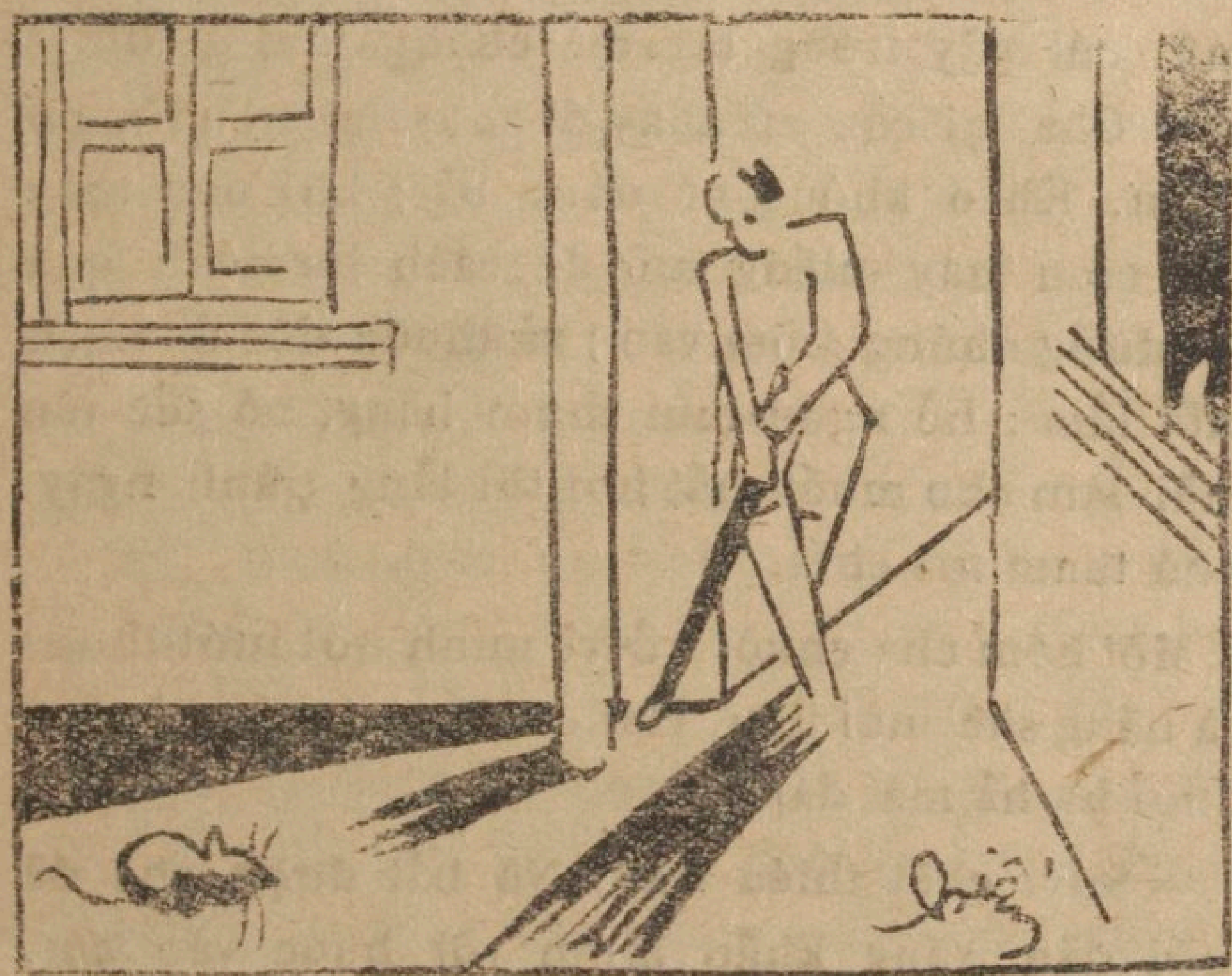
— Ấy là còn nhân đức với họ đấy. Chứ ý tôi còn muốn mượn nhẹ luôn cả buồng chuối kia.

Bàn tiệc nổi tiếng chỉ chút tán phục. Mọi người nức nở khen ông đủ điều. khen ông can đảm, nhanh nhẹn, lại khôn ngoan, khéo kén được dâu hiền. Ông vui sướng ngó ngoáy bộ râu, cười rộng và lặng lẽ.

Mãi đến gần khuya, khách ăn mới về hết. Tân lang vào buồng, nghĩa là vào một cái ngách con vừa đào, trò chuyện với vợ mới. Cái đêm động phòng hoa chúc, nói làm sao xiết muôn vàn ái ái !

Chị chuột tỏ ra người dâu tốt. Siêng năng, cần mẫn, chị lại vốn thùy-mị, nết na. Chị biết kính cha, một điều thưa hai điều bẩm; chị chiều chồng, ăn nói ngọt ngào, lễ phép, giọng eo éo vui tai. Chị thường bảo ông chuột: « Cứ để chúng con làm nuôi cha, cha đã về già, gân

mòn sức yếu, chạy nhong nhong cho thêm một
 Nhưng cha chuột nghĩ: « Mình còn khỏe, thì
 cứ làm lấy mà ăn, tội gì ý lại để thêm một
 gánh nặng cho chúng. Khi nào cần, ta hằng nhờ.

Thằng ở rình suốt đêm với cái gậy trong tay

Và ông lại đêm đêm tung hoành khắp nhà.
 Ông biết rằng thằng ở ghét ông lắm, vì ông đã
 chơi nó nhiều vỡ cay. Nó cũng chẳng phải
 chènch mảng gì, niên cá, miếng thịt cắt cần thận,
 kén đáo; nhưng lại gặp phải cha chuột vốn
 nhiều mưu trí, lại khéo léo, vạm vỡ, đánh cắp
 như người ta chơi đùa. Nên nó thường bị bà
 chủ cốp vào đầu hoặc cúp lưng.

Ông chuột luôn luôn căn dặn anh chị chuột :

— Các con phải coi chừng, thằng ấy thù nhà ta lắm đấy. Có hôm nó rình cha suốt đêm với một cái gậy trong tay mà chẳng làm gì được sót. Cha lại còn cứ chạy đi chạy lại trên tức nó thêm. Khéo không nó đánh bả ; khi nào thấy bát cơm hay miếng mồi để cách hờ-hênh quá thì đừng nhúng nồm vào ; vả thuốc độc dễ nhận biết lắm : hễ nghe mùi thơm hăng, nó sốc vào mũi làm cho muốn hắt hơi thì lắc tránh ngay, chớ tham mà chết.

Một hôm cha chuột trở về mình ướt lướt-thướt và hăng sặc mùi dầu. Hai con hỏi duyên cớ, ông cười ha hả mà đáp :

— Suýt chết thiêu đấy. Nó bắt được cha đã tưới dầu xăng khắp mình rồi buộc vào cột. Nhưng cha căn giây chạy thoát.

Ông phải nằm trong hang hai hôm cho lông thực khô, sợ chạy gần đám lửa nào nó bắt sang thì thực là tự thiêu mình.

Chị chuột tỏ vẻ lo sợ bảo cha :

— Thôi, cha ở nhà thôi. Chúng con còn sung-sức, mạnh-mẽ, sẽ kiếm về cho cha soi, nhất là cha ăn uống không bao thiếu. Nếu cha có mệnh hệ nào, thì chúng con buồn khổ lắm.

Ông chuột chỉ cười :

— Các con đừng lo. Nguy hiểm như thế không thấm vào đâu cả. Có lần chúng đã đốt cha cháy bùng bùng rồi, thế mà cha còn cố sức chạy chui được vào hang cho lửa tắt đi. Chỉ bỏng chút thôi, sau đó lông lại mọc như thường. Cha muốn trời cho còn được mạnh ngày nào, cha còn làm việc ngày ấy. Cha không nỡ làm mệt chúng con, nhất là độ này chị đã có mang. Chị không nên chạy nhanh quá mà động thai, để cha đi thu nhặt ít hạt cho chị ăn trong khi ở cữ.

Thế rồi lông lá vừa khô, ông lại vượt khỏi cửa hang.

...

Thẳng ở, trị đàn chuột mãi không được, xin dầu về được một con mèo. Đó là một con mèo tam thể, to béo, râu vênh một cách cao quý, hai mắt xanh lè quắc trong đêm trông rất sợ.

Chị chuột thấy nó đầu tiên khi đang sục-sạo trong thùng rác. Chị sợ đến tan mật đi, chân tay co quắp lại, nằm lẩn như chết, không cựa quậy. Nhờ thế mèo không để ý, không biết và đi qua.

Về nhà, nghe chị kể lại, cả nhà họp hội-đồng. Ông chuột dặn-dò : « Từ nay trở đi, chúng ta có một kẻ thù ghê gớm. Các con phải gìn giữ gấp mười trước. Giống mèo dễ đánh hơi lắm,

lông nó mùi hăng nhát ; đáng đi rất nhẹ-nhàng, nhưng trời che ta thính tai, có thể nghe được tiếng chân nó dậm đất. Khi nào không may bị nó bắt được, các con cuộn tròn mình lại; che đầu trong hai chân trước để nó khỏi tát phải. Nó có thói vờn chân cho chết rồi mới ăn ; các con cứ nằm im, rồi nhân nó đánh văng ra xa, bỗng bỏ chạy miết. Như thế mới không thoát.

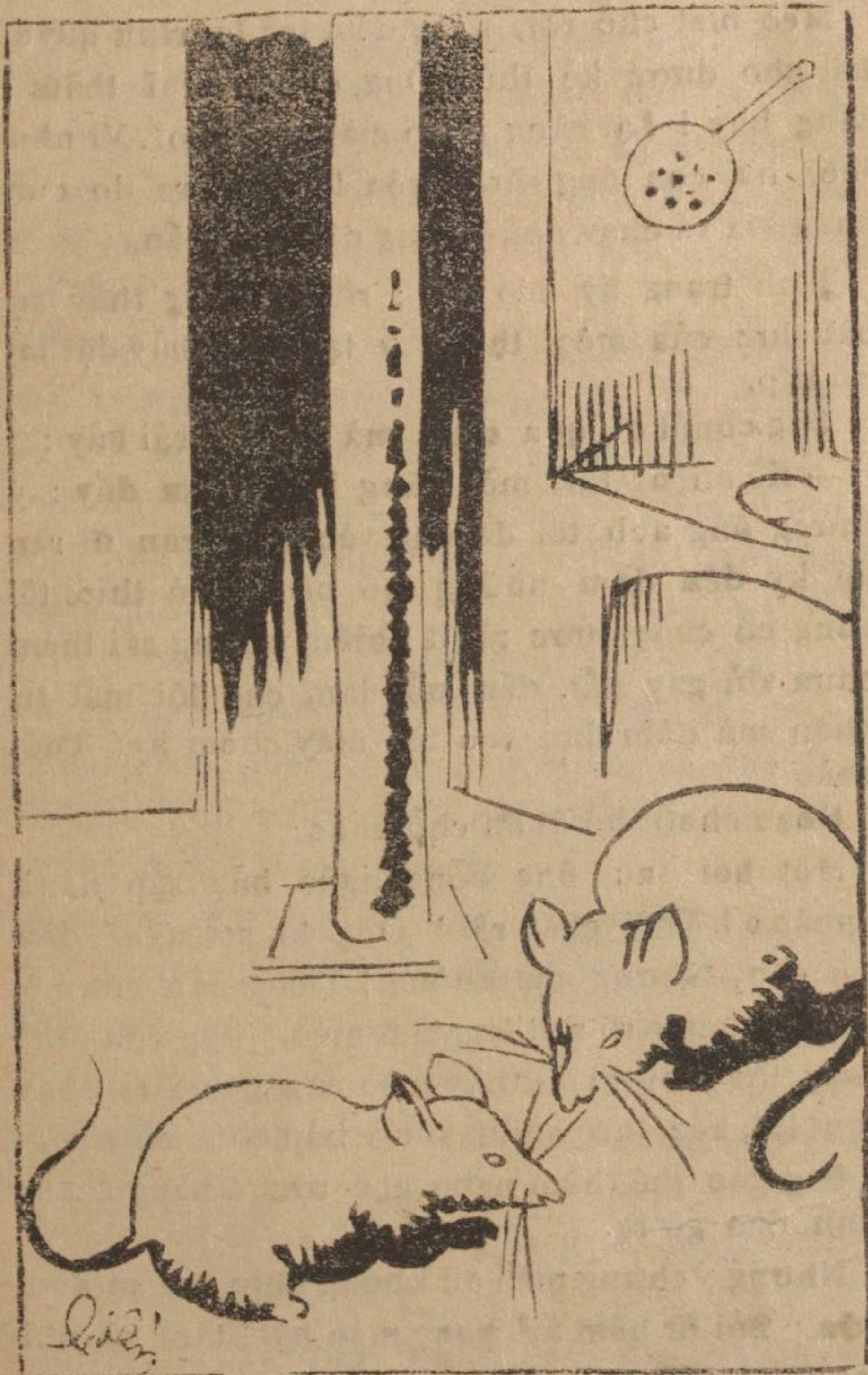
Tuy dạn kỹ càng như thế, cha chuột vẫn lo cho hai con. Ông nghiên ngẫm mưu-kế để giết chết con mèo.

Có đêm ông đã bị nó đuổi. Ông vọt rất nhanh, trèo lên xà bếp, nó trèo theo. Ông bèn leo dọc một sợi giây thép buông từ trần nhà Mèo ta đành chịu nhìn theo trong khi chuột làm xiếc trên giây.

Bỗng ông nhảy vọt xuống, chạy như biển về hang. Mèo đuổi theo, nấp rình cạnh tường. Ông đánh hơi biết thế, bèn cứ thò mõm ra để trêu chơi. Ông lại hát ghẹo :

*Hôm qua tóm được chú mèo,
Định đem thịt liệc đãi điều anh em.
Thịt thì làm chả gói nem,
Ruột làm xúc-xích... Oái !*

Mèo tức quá đã nhảy tới : nhưng rồi mõm hiển đi từ bao giờ để một hồi sau lại lộ đầu ra một cách ngạo-ngễ.

Không giám chào cô

Mèo biết chỗ rồi, ngày đêm trở lại rình quyết bắt cho được kẻ thù. Ông chuột nghĩ thầm ; càng bay ! Lại càng ghẹo già chú mèo. Vì như thế, hai con ông được yên lòng đi ra do cửa hang kia và chạy nhẩy trong nhà kiếm ăn.

Tình trạng ấy kéo dài ; rồi ý chừng thấy sự bất lực của mèo, thẳng ở lại đem bầy đặt lại xó bếp.

Ông chuột đi qua nhìn mà nói với cái bầy :

— Kề miếng thịt mỗi cũng khá thơm đấy ; ý chừng ông aah tôi đã cho vào chảo, rán đi rán lại kỳ đến dăm những mỡ béo. Thú thực tôi cũng có chảy nước rãi ít nhiều, nhưng cái thêm chưa đủ gay gắt, đến nỗi làm cho tôi mất trí khôn mà dăm đầu vào cái máy chém ấy. Thôi chào !

Đoạn chuột bỏ đi ăn chỗ khác.

Một hồi sau, ông bỗng nghe bầy sập đánh « phập » ! Thôi chết rồi ! Ông lo sợ nghĩ đến hai con. Nhưng mà không ! Tiếng gào vừa nổi lên, ông nghe rõ ra tiếng chú mèo. Ông vừa định chạy tới xem thì đã thấy mèo vừa gào vừa chạy thụt lùi, kéo theo cái bầy nó bóp chặt cổ họng. Tiếng gào thê-thảm nghe ghê rợn. Thẳng ở sực tỉnh, đến gõ ra.

Nhưng ý chừng mèo đã không chịu nổi sự đau đớn ; bởi từ hôm ấy, bống mèo bắt tắm và nhà chuột lại tung tăng nhẩy nhót tha hồ.

Một đêm, cả ba cha con cùng đi kiếm thức ăn. Cha chuột trèo lên miệng thạp gạo, dùng mõm ấy cái nắp lên, đoạn trườn vào nửa người làm cái chổng để anh chị chuột có lối vào. Hai anh chị thích quá chạy tung tăng trên mặt gạo, đánh một bữa no nê.

Không ngờ thằng ở đã nắp rình nãy giờ rất im lặng trong bóng tối; bỗng nó đề riết cái nắp gỗ, cha chuột bị dẫn ngang mình, hét lên. Hai vợ chồng sợ mất mật cuống-quýt kiếm đường tháo. Nhưng đến miệng thạp, anh chị mới biết không thể nào chui ra được qua khe hở bây giờ quá nhỏ. Cha chuột tuy bị nguy vẫn nghĩ đến hai con trước. Ông thu hết gân sức trong hai chân sau, nhảy chồm người. Cái nắp bật lên một chút, anh chị chuột vọt được ra ngoài, chạy miết về hang, để mặc cha đó.

Thằng ở nắm đuôi cha chuột lôi ra, và giơ lên sau khi bật đèn. Ông treo thòng người, mặt nhòai, đau ran gân như chết. Y vớt ông xuống đất, ông nằm bẹp mà thở; càng thở càng đau thắt ngang hông, chỗ lúc nãy bị miệng thạp gạo ấn lên.

Thằng ở nói : « Cho đáng kiếp cái thứ ăn cắp. Lần này tóm được mày, tao chẳng để cho thoát nữa đâu. » Sẵn bình cường-toan, y đồ lên đầu cha chuột. Con vật khốn-nạn hét lên. Hai mắt

ông dát bỏng như bị nung bởi ngọn lửa. Cái ánh sáng vàng-vàng của ngọn đèn điện bỗng dưng tắt trong mắt ông; xung quanh tối sầm một màu đen kịt, ông lịm dần đi.

Sau đó, ông chỉ còn có những cảm-giác mơ-hồ. Hình như ông bị xách ngược bởi đuôi, sang đưa lũng-lẳng một hồi trong không khí rồi bị vứt mạnh vào một chỗ êm và ấm. Ông đánh hơi, nghi rằng mình ở trong một thùng rác. Cổ nén đau, ông bò ra khỏi vành thùng, rơi thịch xuống đất, nằm điếng đi một hồi, rồi lóp-ngóp bò, đầu dạo bên này bên kia đánh hơi tìm đường. Không biết hai vợ chồng trốn biệt ở đâu không ra giết cha một tí.

Nhưng rồi ông cũng lần về được đến hang. Anh chị cuống-quýt chạy ra đón và đưa cha về. Anh chị hỏi :

— Cha có làm sao không ?

— Cha bị mù rồi. Không kể nơi bụng đau tức, như ruột muốn phì ra.

Hai vợ chồng oà lên khóc.

Cha chuột ở trong hang dưỡng bệnh đến mấy tháng trời. Mắt thì chịu mù hẳn; chỉ còn thấy hai cục lồi trắng đã ghê-sợ. Cái đau tức đã bớt nhiều, nhưng dạo ấy trời sang thu, thời tiết rất độc làm cho xương cốt nhức nhói.

Ông nằm bết trên đất lạnh, không ngấu được rên-rỉ, tuy ông không muốn làm cho con thêm lo-lắng.

Hai vợ chồng cũng hết lòng chăm nom người bệnh.

* * *

Nhưng từ đó về sau, cha chuột tàng-tát đã thành ra một kẻ bỏ. Ông không làm gì được nữa, ngoài sự gây thêm gánh nặng cho hai con.

Và chị chnột, từ khi nhận thấy rằng mình sẽ phải làm-lụng thêm để nuôi một cái xác thừa, bỗng nhiên đổi thái-độ. Suốt ngày chỉ nói bóng gió này khác, nhieć cái «lão già» sao không chết đi cho rảnh, còn báo hại người ta.

Anh chuột cũng thương cha, nhưng lại sợ vợ hơn, chả dám hé răng nửa lời. Chỉ khi nào vợ vắng nhà, anh mới thủ-thỉ nói:

— Thưa cha, nhà con độ này có mang nên trở nên gắt-gồng, nó có nói quàng-xiên, chắc cha chẳng kể làm gì.

Ông chuột cười, đáp:

— Không, nhà con có điều gì đáng cho cha phàn nàn đâu.

Và ông giữ một niềm im-lặng nhần-nhục. Suốt ngày ông bò rờ rẫm trong hang, như một

Ông già lằm-cằm. Hoặc ngửa chân, ông đào thêm, ăn xiên lên, một cái ngách gần chỗ miệng hang trở ra góc vườn.

Chị chuột quát :

— Ăn no nghịch đại ! muốn mau lên, lại làm bần ngạp cả lên.

Ông làm như không nghe thấy, vẫn kiên nhẫn đào, hết đào lại tuồn đất ra khỏi hang,

Rồi chị chuột đẻ, lứa ấy được bốn đứa. Chị nói :

— Từ rầy, tôi giao cho ông việc trông nom chúng. Chúng tôi đi kiếm ăn vắng, ông phải canh giữ con tôi cho chú-đáo.

Ông đáp :

— Ừ như thế ông càng thêm vui.

Bầy chuột con chưa mở mắt, cũng bò rờ-rẫm như ông, thế mà có khi rời rất xa tổ. Ông chúng nó lại phải bò đi tìm, cắn đuôi chúng kéo sề sệt về, khiến chúng không bằng lòng, khóc chí-chóe.

* * *

Bầy chuột con càng lớn càng nghịch, làm tình làm tội ông đủ điều. Chúng chạy ra xa rồi bắt ông tìm, có khi cứ thế chúng dứ ông vượt ra khỏi cửa hang. Ông nghe hơi gió lạnh thổi vội thụt trở lại. Khi chúng trở về, ông mắng : « các cháu đại-dột quá. Lừa ông ra khỏi hang, lỡ có thằng

người nào nó thấy, thì ông mắt loà chầy chạp chạy làm sao thoát? « Thấy con bị mắng, chị chuột bênh chằm chập, Chị nói: « Như thế cũng chả thiệt ai! Nó mới đùa một tí, ông đã nhặng lên » Bọn nhỏ đắc chí cười với nhau rúc ra rúc rích.

Chúng lại bày trò kéo co để chòng ông chơi. Thực là một trò độc-ác. Người ông bị căng xé, bụng đau cộn lên khiến ông gằn ngất đi.

Đôi khi, chúng bắt ông chơi « bịt mắt bắt dê ». Chúng nói: « Ông mù rồi, không cần bịt mắt nữa. Bây giờ chúng cháu chạy đi trốn, ông phải bắt cho được cả, không thì chúng cháu bảo mẹ đừng cho ông ăn ».

Chúng chạy tản mỗi đứa một phía. Ông vừa bò vừa đánh hơi. Ông rất tinh mũi; vừa thấy mùi, ông kêu: « Thằng Ba đây rồi! » và chớp ngay lấy, không thể nào sai. Vì ông tuy già nhưng vẫn còn mạnh và nhanh.

Duy có thằng cả, khôn khéo hơn, nấp kín nhất, khó đánh mũi. Ông bèn đặt mếu, vừa đi vừa hát, mếu mồm ngó ngoáy bộ râu, làm trò hề. Cả ta không nía được, cười bật lên thế là bị bắt nốt.

Chúng bèn bàn nhàn:

— Ta vượt ra ngoài cửa hang thì ông đến
tài thánh cũng chịu.

Người mù vốn tính tại, ông nghe được vội
kêu :

— Chả chơi ! Trốn ở trong hang ông mới
bắt. Đưa nào ra ngoài kia kẻo như là không.

— Chả chơi thì thôi, để bảo mẹ bắt ông nhin
cho ông xem.

— Càng ba y. Ông hôm nay đầy bụng khó
chịu, nhin một bữa cho khỏe ra,

— Thế thì chúng cháu tầy chay ông, từ rầy
để mặc ông nằm bệt một xó không chơi với
ông nữa.

Ông bèn ưng thuận.

Ông ra ngoài trời, vênh tai hếch mõm ; để
tìm bắt chúng thì ít, mà để nghe ngóng sự
nguy-hiểm thì nhiều. Hễ có tiếng động, ông
lại vội chạy biến về hang.

Yên tĩnh rồi, ông mới lại thò ra ; biết rằng
đàn cháu chạy tản-mác, không thể đánh bới
được, ông đi vòng quanh, vừa đi vừa ngheu
-ngao :

Hôm qua tóm được chú mèo,

Định đem thết tiệc đãi điều anh em.

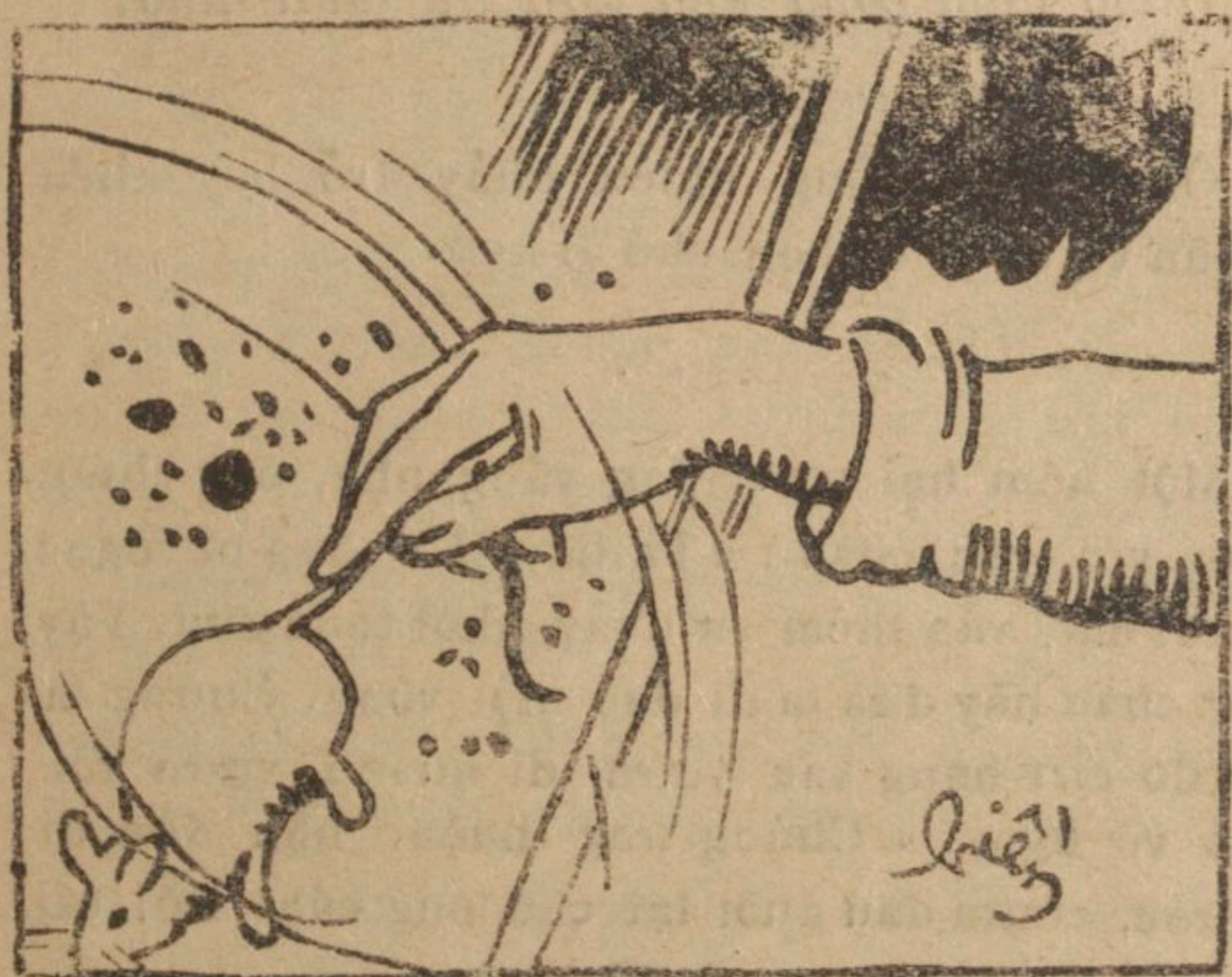
Thịt thì làm chả làm nem,

Ruột làm xúc-xích, xương đem ninh nhừ.

Mèo rằng : « Lay bác, hu hu,

Rộng ông sinh phúc kẻ ngu-hèn này. »

Ta rằng...

Cho đáng kiếp cái thứ ăn cắp

Tuy hát, ông vẫn lắng tai ; ông đoán biết bốn
thằng cháu, ý hẳn nghe hay hay, đã rời chỗ
nấp, ra đi theo ông : tiếng chân chúng dậm đất,
phía sau ông nghe gần lắm. Làm như cách
không biết, ông hát tiếp :

Ta rằng : « Ta cũng thương mày...

Lương cao ta chẳng ác tay làm gì. »

Mèo rằng : « Sướng quá, hi hi,
On này cháu sẽ xin ghi muôn đời.
Xin cho thừa lại một lời :
Hằng năm cố gắng tiến đôn sai dám nào.
Cố gắng lên... » Hấp !

Ông chuột bỗng nhiên nhảy trở lại, khều
chấn vớ được cả bốn chú tí-hon.

...

Một hôm hai vợ chồng vắng nhà, ông chuột
bàn với các cháu : « Ta bấy lâu sống tù ngục
dưới đất, vẫn thêm sự nhảy-nhót thừa xưa. Vậy
các cháu hãy đưa ta đi dạo một vòng. Chúng ta
ra do cửa hang sau vườn, đi quanh vườn rồi
trở về ngay. » Chúng ưng thuận, bốn đứa đi
trước, chụm đầu đuôi lại cho ông cấn. Rồi cái
đám ngô-nghĩn ùng dung cất bước.

Ông già ra ngoài trời, lấy làm khoan-khoái.
ông thở hơi phình ngực, nhớ lại thời niên-thiếu
tung-tuồng.

Lòng ông trở lại buồn rầu. Thôi hết rồi, những
cuộc nhảy nhót tung tăng, những thủ đoạn anh-
hùng ! Ông cảm thấy trong gân cốt mình, cái
sức vóc thời xưa vẫn còn bền vững ! ông vẫn
còn mạnh-mẽ như hồi trai trẻ. Thế mà sức khỏe

đó, ông đành để rí cùn đi dần dần. Có ai ngờ chàng chuột oanh-liệt, đã đùa rồn với cái chết nhiều lần, đã coi như không sự tù-hãm của một tảng người cố rình suốt đêm để hòng bắt sống, mà nay lại lâm vào tình cảnh ấy, bảm đáng thương như thế này !

Nhưng ông tự an-ủi. Cốt nhất là hai con ông được yên lành, chúng còn trẻ, đời còn dài, lại còn một đàn trẻ phải trông nom. Còn ông, ông đã sống một thời hoạt-động, không thẹn với tiếng nam-nhi. Ông không phải hối-hận vì đã bỏ phí sức mình.

Nghiền-ngẫm những ý-nghĩ ấy, lòng ông như trỉu nặng, và ông bước chậm như cổ lê mình.

Nhưng bọn trẻ tinh-quái đã làm ám-hiệu với nhau, đột nhiên rụt đuôi chạy miết. Ông chuột mù quay trở lại, mò đường tìm về hang.

Thế mà ông còn được chị chuột mắng cho một hồi. Chị bảo : « Ông mạng cháu đi rồi vứt nó cho chổng, lỡ có mệnh-hệ nào thì ba mạng ông cũng không đền đủ. »

Bọn trẻ chạy chơi tung-tăng, mãi đến chiều mới về. Người mẹ nheo-nheo mắng chúng mãi, nhưng kỳ thực để mắng ông một cách gián tiếp. Muốn che lỗi chúng nói :

Ông lừa cho chúng con ra, rồi để mặc đấy mà đi. Chúng con lạc đường lần mò mãi mới về được đây, mẹ còn mắng.

Ông chuột chỉ cười, nói rất nhẹ-nhàng :

-- Bởi ông già làm-cầm nên nhãng quên đi đấy. Thôi mẹ tha cho các cháu.

Nhưng bây giờ ông chỉ cười lặng lẽ và chua chát, không còn cái cười ăm-ỹ thừa xưa.

Chị chuột thấy ông sống dai thì sốt ruột. Chị thường nói : « Sức vóc to lớn mà làm gì ! Xem đấy, được cái tài bạm đề báo hại mà thôi. »

Ông chuột tự biết thân nên không dám ăn nhiều, mỗi bữa cần vài ba hạt qua loa. Đôi khi anh chuột giấu vợ đem cho ông mười hạt tốt, ông không nhận nói :

-- Thôi để cho các cháu. Ông già yếu rồi không cần ăn mấy nữa.

Có lần ông chuột đã phải nhịn. Hôm ấy đến bữa vẫn không ai mang đến cho ông tí chút gì. Thì ra mẹ con chị chuột đã đem nhau ra chỗ xa mà ăn. Anh chuột về, nghe bọn trẻ thuật lại để khoe, bèn lấy lời ngon ngọt khuyên vợ, không nên xử với cha tàn-nhân như thế. Chị vợ lồng lên :

-- Tàn-nhẫn với không tàn-nhẫn ! Làm lấy mà ăn, chả ai hầu được nữa. Tôi còn mắc con, mắc cái, lo cho nó sống cũng đủ mệt rồi.

Ông chuột bảo con trai :

-- Chị nói phải.

Rồi ông lặng-lẽ bỏ đi ra. Anh chuột hoảng-hốt gọi lại :

-- Ông đi đâu ? ông đi đâu ?

Chị chuột lăm bằm :

-- Không chừng bây giờ đã phát khôn rồi cũng nên. Phải đấy, đi chết rấp một xó nào cho xang.

Nhưng ông không đi chết rấp vào một xó nào cả bởi vì một hồi sau đã thấy ông trở về. Ông nhả trong mõm ra một dùm thóc. Anh chuột kinh ngạc hỏi ông đã lấy ở đâu.

-- Ở trên kia chứ ở đâu ! ông lấy cho các cháu ăn, để công chị một hôm.

Chị chuột nói :

-- Không mượn !

Bầy cháu tuy còn nhỏ đã biết hứa theo mẹ :

-- Chả thêm ăn của ông.

Ông chuột nghiến răng không đáp trả lời.

Một hôm vì có việc, chị chuột mắng thẳng con thứ ba. Nó bèn bỏ đi, đi mãi không về.

Chị lấy làm lo sợ, theo thói thường chị lại nhè ông chuột mà căn nhắc :

-- Bồn phận ông là phải trông nom chúng nó. Chúng tôi đi về thất thường, đề ý đến chúng làm sao cho xuê.

Ông chuột đáp :

-- Chị nói phải. Đề tôi đi tìm về.

Và ông dắt được về thẳng bé bông-lông. Ông nói :

-- Nó gan thụt, nằm ngay trong thúng trấu. Tôi dính hơi mãi.

Đề lắng câu chuyện về mình, thẳng bé Ba kể lại :

-- Suýt nữa thì ông đâm thọc vào cái bẫy.

Anh chuột vội hỏi :

-- Chết ! Thế có việc gì không ?

Ông đáp :

-- Cố nhiên là không việc gì. Bởi thế tôi mới còn nguyên vẹn mà về đây với anh chị chứ !

Một sáng, trong gia-đình xảy ra cuộc đại-biến. Cả nhà đang quây-quần, bỗng nghe một mùi cay tỏa đầy làm khó thở và chảy nước mắt. Ông chuột bảo :

-- Nó hun khói chúng ta đấy.

Hai vợ chồng bần nhau giắt con chạy ra.
Nhưng ông khôn-ngoan ngăn lại :

-- Chớ ! chắc hẳn bây giờ nó chặn mình cả
hai đầu hang. Chạy ra tất chết.

Chị chuột cuống lên :

-- Thế làm thế nào ? ở trong này cũng chết.
Khốn-nạn mấy thằng con tôi.

Ông chuột bảo :

-- Các con hãy cứ bình-tĩnh.

Chị chuột kêu :

-- Bình-tĩnh ! đến lúc này mà còn bình-tĩnh
được. Tôi biết rồi, thấy chúng tôi nguy-khốn,
ông mừng ; ông già rồi, thì đã dành cái phận.

Ông chuột nghiêm giọng :

-- Con đừng nói thế. Các con hãy theo ta.

Ông dẫn tất cả nhà đến chỗ ngã ba rồi cho
từng người lần-lượt chui vào cái ngách. Ông
nói với chị chuột, giọng hơi buồn-rầu :

-- Con hay trách ta nghịch đại, cốt để mau
tiêu. Bây giờ chắc con đã thấy rằng sự « nghịch-
đại » lầm-cầm của ta cũng có một ích-lợi nhỏ.

Mọi người đã núp cả vào trong ngách. Anh
chuột gọi :

-- Ông vào đây với chúng con.

-- Kt ông, bôn-phận ta phải ở đây.

Ong dẫn tất cả nhà đến chỗ ngã ba

Ông đứng dựng thẳng nơi cửa ngách, lấy thân mình ngăn khói.

Ông đứng trong dáng điệu bất-liện như thế rất lâu. lưng mỏi ê ; đầu cái đội cái trần đất làm gãy hẳn cổ.

Nbưng một sự ghê-gớm khác đang chờ ông.

Thấy hun khói không công-hiệu, người ta do cửa hang rót dần xuống một nồi nước sôi. Con chuột mù bỗng nghe một luồng nóng bỏng trên lưng. Ông gật nẩy mình, cố nén tiếng kêu, ông vẫn giữ vững.

Ông vẫn giữ vững không nhúc-nhích, nghiêng rặng mà chịu, mà nghe thột mình chín dần, chín dần...

Nước rỉ do những chỗ hở, bầu dừ bốn bắp chân, và cổ, và đuôi ông. Ông vẫn giữ vững, đầu hướng về cuối ngách, chỗ ông biết đàn con cháu đang nằm co, lo-lắng và kích-khung. Ông vẫn giữ vững, quyết đem thân mình ngăn cái chết đang dọa-dẫm tất cả gia-đình, dù có phải hy-sinh sự sống ông cũng không từ,

Nước đổ tràn hang bỗng ủa vào trong ngách-tàn-nhẫn thúc đẩy mình ông. May sao không khi bị ép tro ngách ngăn nước lại. Nước chỉ lên được có nửa chừng, trào lên rút xuống lập

bập, nhồi lặc con chuột mù, bây giờ chỉ còn là một cái xác chín bầy. nhăn nhở nhe hàm răng nhỏ trắng phau.

HẾT

ĐÃ CÓ BAN

Bóng hạnh phúc

(Cuốn thứ 2)

của **LÊ-VĂN-TRƯƠNG** Giá 0\$60

— Ai muốn hưởng hạnh-phúc hoàn-toàn,
— Ai đã vì lầm-ở, mà làm tan-nát hạnh-phúc của mình,
— Ai muốn gây hạnh-phúc,
Đều nên có cuốn Bóng hạnh-phúc, truyện dài tâm- lý của Lê-văn-Trương.

Nhà xuất bản Cộng-Lực

22nd HON MAY

(ON 1910)

at 2011

1	Can you find the 1st
2	1st 1st 1st 1st 1st
3	1st 1st 1st 1st 1st
4	1st 1st 1st 1st 1st
5	1st 1st 1st 1st 1st
6	1st 1st 1st 1st 1st
7	1st 1st 1st 1st 1st
8	1st 1st 1st 1st 1st
9	1st 1st 1st 1st 1st
10	1st 1st 1st 1st 1st
11	1st 1st 1st 1st 1st
12	1st 1st 1st 1st 1st
13	1st 1st 1st 1st 1st
14	1st 1st 1st 1st 1st
15	1st 1st 1st 1st 1st

From China

1st 1st 1st 1st 1st
1st 1st 1st 1st 1st
1st 1st 1st 1st 1st
1st 1st 1st 1st 1st
1st 1st 1st 1st 1st

Sách HOA MAI

(Giá 0p10)

ĐÃ XUẤT BẢN

- 1 : Con sáo trắng của *Thy-Hạc*
- 2 : Thám hiểm mặt trăng của *Vũ-Tinh*
- 3 : Tham thì thâm của *Nguyễn-v-Nghiêm*
- 4 : Chiếc vòng bạch ngọc của *Thy-Hạc*
- 5 : Lá thư rơi của *Tô-Hoài*
- 6 : Nụ cười của *Nam-Cao*
- 7 : Trên Hỏa-tinh của *Vũ-Tinh*
- 8 : Hoa-Nương của *Thy-Hạc*
- 9 : Phép Lạ của *Bùi-Hiền*
- 10 : Con Mèo mắt ngọc của *Nam-Cao*
- 11 : Hoa Thủy-Tiên của *Thy-Hạc*
- 12 : Con đường phúc tội của *Hoàng-Đạt*
- 13 : Ba người bạn của *Nam-Cao*
- 14 : Đi nghỉ mát của *Ngô-Hòa*
- 15 : Con chuột mù của *Bùi-Hiền*.

15 Juin 1942 sẽ có bán :

Trên cánh chim

Sách Hoa-Mai số 16

của **Niêm-Lộc** giá 0\$10

Đó là một truyện cổ-tích có tính-cách hoàn-toàn Việt-Nam. Truyện rất lý-thú, và chứng-tỏ tấm lòng chân-thực, nhân-hậu của dân-quê.